

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: **Vasárnap és csütörtökön.**

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

A bajai utcával szemközt jónnan épült Falcione-féle ház, I-só emelet.

hova minden a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények, intézkedések és minden díjak fizetendők.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Nepontosoknak egész évre 6 frt. Félévre 3 frt. Negyedévre 1.50.

Egyes szám ára 10 kr.

A megyei ellenzék párt-értekezlete.

A megyei ellenzéki pártok f. hó 5-én Zomborban Szemző István lakásán. Horánszky Nándor elnöklété alatt közös értekezletet tartottak, mely a küszöbön álló képviselői választások küzdelméit a legnagyobb lelkesedéssel karolta föl. Az értekezlet részint általános elvi jelentőségű, részint az egyes kerületekre kiterjedő konkrét határozatot hozott.

Kimondatták ugyanis először, hogy az értekezlet esatlakozik az ellenzéki pártok központi végrehajtó bizottságai által hozott azon határozatokhoz, hogy az ellenzéki pártok az általános választásoknál a kormánypárttal szemben elveiknek szigorú fontartásával, körültre s egymást támogatva fogják eljárni. Másodszor kimondatták, hogy az ellenzéki pártok a küzdelmet az egész vonalon folyászik, s működésüket az összes kerületekre kiterjesztik.

Áttért harmadszor az egyes kerületekre s tekintettel arra, hogy a helyzet még minden kerületben tisztázva nincs, a kerületek egy részében a személyi kérdések elintézését későbbre halasztotta, elvül kimondván, hogy az egyes kerületeknek autonóm kijelölési jogát tisztelében tartja és eskakis ott avatkozik a jelölési kérdésbe, a hol az iránt akár az országos, akár a megyei végr. bizottság megkerestetnek, mert az értekezlet tavol áll attól a szándéktól, hogy az egyes kerületekre jelölteket oktroyaljon.

Belátó tanácskozás után és tekintettel az egyes kerületekből megjelent értekezleti tagok óhajására konstatálattak, hogy a zentai kerületben Szabó László, az almásiban Olay Lajos, az ó-beseiben dr. Jovanovits György, a kernyajában Fernbach József, a verbaszában dr. Hadasi János, végül Zombor városában Szemző Gyula jelölése látszik a legalkalmasabbnak, minthogy az itteni kerületek bizalma ezen férfiak felé fordul.

A többi kerületben pedig szervező bizottságokat alakított, megbízván azokat, hogy az összes irányadót tenyezők és érdekeltek meghallgatása és belenyugvásával minél több jelölteket állítson föl.

Végül dr. Drakulits Pál felvetette azon kérdést, vajjon az országos ellenzéki pártok a nem magyar ajkú polgárok iránt mi álláspontot foglalnak, annyival inkább, mert — mint szülő hangulysította a szerb nemzetiség minden oly ezézzattal szakított, a mely a magyar állam egységével bármilyen ellentétben állana, csak azt kívánja, hogy minden tekintetben egyenjogúaknak tekintessenek és a már meghozott törvények tisztelében tartassanak.

Szabó László és Olay Lajos orsz. képviselők az ily politikai irányu elveknél megvitattásába beleboesajtkozni nem találják most időszerűnek, mert itt az értekezleten két párt ennucciáziójának összevezeséről volna szó, ez pedig nem lehet az értekezletnek feladata. Apponyi Albert gróf szintén azon nézetének ad kifejezést, hogy az egyes ellenzéki pártok egy felől, az egyes képviselőjelöltek másfelől lesznek hivatva e tekintetben is politikai ennucciáziókat tenni. De szülő hivatkozhatik eddigi kijelentéseire, melyek mind odairányulnak, hogy a magyar nemzet közjogi és politikai egységének fogalma kezei politikájának sarkkövét és hogy ebből folyólag valamint nem paktál semmi oly törekvéssel, mely ezt megbontani akarán, és mely a kötelesegek tekintetében a honpolgárok között különbségeket akarna létesíteni, úgy a honpolgári jogok tekintetében sem ismer különbséget, sem vallási, sem nemzetiségi szempontból a magyar nemzetnek hozzátartozói között. Igen örülné, ha az országnak nem magyar ajkú polgárai bármely országos pártköz esatlakozzanak és ezt a fölfogást minél tömegesebben magukévá tennék.

A jelenlévők e kijelentéseket általános megnyugvással vették tudomásul.

Több tárgy nem lévén, Horánszky Nándor az értekezletet, miután a Szemző Gyulához induló küldöttség megalakult — bezárta.

Mint értesülünk, még nem bizonyos, hogy Szemző Gyula, tekintettel egészségi állapotára a jelöltséget elfogadja-e?

Gr. Apponyi Albert fogadtatása Zomborban.

Menet a vasuti indóházhoz.

Jelöltünk volt lapunk mult számában ama mozgalmakat, melyek polgárságunk kebeléből indultak ki, hogy Apponyi Albert grótot a megyei pártterkekre való lerándulása alkalmából az ő rendkívüli népszerűségéhez méltó impozáns fogadtatásban részesítse.

E mozgalmak tisztán a polgárság kezdeményezéséből keletkeztek, és mesterkéletlen spontán alakban nyilvánultak a nélkül, hogy fölről nyertek volna bármilyen impulzust s fejlődtek a siker legmagas fokáig.

A felhívásnak, hogy f. hó 5-én esti 7 órákor gyülekezzék a polgárság Kandler József iparos lakásán oly nagy számban tett eleget az ellenzéki érteült polgárság, hogy ámbár a vasuti indóházhoz tervezett dísz-menet csak 8 órára volt tervezve, már 7 órákor tengernyi nép árasztotta el Kandler lakását s a nemes-militiési utazást úgy annyira, hogy 7 óránál tovább várni se lehetett, meg kellett indulni a menetnek, s folzendült a zombori tüzöltök zenekar harsogó trombitáiból a lelkesítő Rákóczy, melynek hangjai mellett haladt a nagy tömeg Szemző István háza elé.

Itt hirtelen bizottság alakult, melynek élén dr. Fratrievits Aszt Vince zombori ügyvéd a pártelnök lakásába ment s folkeresve őt, a következő felhívást intézte hozzá:

Nagyságos pártelnök Ur!

A helybeli ellenzéki választó polgárok megbízásából és azok nevében küldöttségileg megjelentünk nagyságod előtt, felkérendő, hogy az itt oly nagy és szép számban megjelent ellenzéki érteült választó polgárok a helybeli indóházhoz Apponyi Albert gróf ur ő méltóság a nemzeti párt vezérének színe elé vezetni méltóztatssék.

Szemző István melegen megköszönve a polgárság meghívását, készen nyilatkozott azt elfogadni s a polgárságot a vasuti indóházhoz vezetni. Riadó éljenek közt lépett ki aztán Szemző István lakásából, követe a bizottság tagjaitól, kik közt ott látott városunk intelligens s független elemeit: Asztonbergi-Aszt Nándor nyug. kirjai bírót, Lallosevits Jakab földbírtos, Henneberg Sandor, dr. Drakulits Pál, dr. Alföldy Árpád, dr. Molnár Gyula, Fernbach József, Fernbach Károly, Radulovits Koszta, Eremitis Bogolyák Zákó István, dr. Donoszlóvits Vilmos stb. stb. polgártársainkat, kikhez később a vasutnál esatlakoztak a később érkezettek.

A bajai-utón végig egyetrengető „éljen Apponyi Albert gr.” kiáltások mellett haladt a menet egy óriási phallanzsot alkotva, mely a széles utazt teljesen betöltö. Künn az indóháznál mindenek előtt engedélyt kért a pártelnök az indóház főnöké. Kohaut Odón úrtól, hogy engedje meg a polgárságnak a pályaudvarra való bemenetelt, magára vállalván a rendfenntartásért a teljes felelősséget.

A hazafias gondolkodású főnök ur ily körülmények között megadta a kért engedélyt s a menet példás rendben foglalt állást az indóház előtt, várva a szeretett vendég megérkezését.

Választó polgárok színes lampionokat tartva sorfalat képeztek, mely előtt az intelligencia élénk hangulatban beszélt meg a történetendőköt, mialatt a nép folyton „éljen” és „z-ivio” kiáltásokat hallott.

A megérkezés.

A budapesti gyorsvonat 3/9 órákor érkezett meg.

Amint az érkezett jelző esengetyűző folhangzott, razendítő a tüzöltök-zenekar a Radetzky-marsot s a távol sőtébből mindegyre közeledő veres tűz-szemek, a gőzmozdony már-már kivehető ablakai, s az a tudat, hogy még csak pár pillanat választja el a tisztelgőket Apponyi gróttól, leirhatatlan lelkesedést keltett föl, mely folyton fokozódott.

Midőn aztán a vonat megérkezett, egy hosszan folzó nyenyedörgésszerű éljen harsogott föl, milyent a zombori indóház falai nem hallottak, s milyen Zomborban évek óta föl nem hangzott, Apponyi Albert grótot ugyszólván leemelte a polgárság s a kíséretbe jött Horánszky Nándor, Veszter Imre, Olay Lajos, Szabó László és Linder György orsz. képviselőket, mintegy körülölelte s vitte magával oda, a hol az üdvözlő szónoklat volt megtartandó.

Első sorban egy üde s kedves jelenség tmlámsolta a nemes gróf megérkezte fölötti közörmöt Szuppek Teréz k. a. személyében, a ki egy óriási eszkort nyújtott át a következő érthető hangos s helyes hangulyszóval elmondott beszéd kíséretében:

Méltóságos gróf Úr!

E eszokor, melyet ányújtani oly szerencsés vagyok, hivatva van tolmácsolni Zombor sz. kir. város ellenzéki érteült polgárainak mélyen érzett örömet szerencsés megérkezte fölött.

Isten hozta falaink közt!

Azután Szemző István pártelnök üdvözlötte Apponyi grótot egy hív és lelkesedéssel elmondott s zajos éljenektől kísért beszédben, melyet itt adunk szövegeiben:

Mélyen tisztelt barátom!

Zombor sz. kir. város ellenzéki polgárai a legnagyobb örömmel ragadnak meg minden alkalmat, hogy dícső, haredzett vezérüket, ki a legközelebb multban is oly fényes csatákat vívott meg, szemtől-szemben láthassák, szívük mélyéből üdvözlősségek és szeretetük jeleit nyilváníthassák. Most midőn közbénk jössz, nekem jutott a szerencse mindannyiunk nevében eme változatlan érzésünknek irántad való tántoríthatlan ragaszkodásunknak kifejezést adni azal, hogy a legszívesebb isten hozottat mondom! Isten hozott tehát és számtalan évig a haza és nép jogainak megvédésére, mely mindenkor egyedüli vezéresállagodul szolgált — éltesen.

A szünni nem akáro éljenek lecsillapultával gr. Apponyi Albert szólt meg azal az átható harangengedű hanggal, mely átjárja a szívet s lelket és soha nem érzett lelkesedésre gyújt.

„Jó előjelnek tekintem ügyünkre nézve, hogy az első üdvözet, melyet nyertünk, ezen eszokor átadásában nyilvánul, melyet szép és tiszta kezeiből veszek át, mert ez azt jelenti, hogy a celok, melyek fölé törekszünk, épolyszópek és tiszták, mint ez az első üdvözet; neked pedig tisztelt barátom és polgártársaink, kik ezen nem várt tömeges fogadtatással leptek meg, legmelegebb halimat fejezem ki elveinkhez való tántoríthatlan ragaszkodástokért, mely fejezeten nyilvánul.

Ezen szavak után folytonos éljenések között tolongott ki a tömeg, éltetve Horánszkyt, Szabó és Olay képviselőket is.

Bevonulás.

A menet megvarta, míg váru-várt vendégei Szemző István és Szemző Gyula fogatain helyet foglaltak, azután a lampionok vívói ismét sorfalat képeztek, körülveve a fogatokat, a zenekar kíséretében lassan belelé haladt, minduntalan éljenekbe törve ki.

Ily lépésben haladt a menet egész a bajai utca sarkáig, a hol a fogatok kissé sebesebb ügetésben vitték a város kiváló vendégeit Szemző István fnyesen kivilágított urilakába, a melynek homlokzatáról lengett szívesen üdvözlöttek a nemzeti zászló gr. Apponyi nevével. A mint a vendégek odairkoztak, egy özány-zenekar zendítette meg a Rákóczy-indulót, a melynek hangjai mellett lépett Apponyi és kísérete Szemző István házába.

A polgárság jóval későbbben érkezett meg a vasutról jövet s még egyszer zajosan éltette a pártelnököt s vendégeit. A polgárság nem osztott szét, hanem egyenesen a Vadászúrt-szállóba sietett, honnan a tervezett faklyás-menet volt kiindulandó.

Megérkezve a „Vadászkürt”-ben, mindenek előtt kiadottak a jelszó, hogy csupán választó-polgár boesajtkassék s csupán választó-polgár vibessen faklyáit.

Es a faklyák kioszása ily rendben és szigorú ellenőrzés mellett történt, mert a választók közül számosan állást foglaltak a kapunál s nem boesajtkáltak be mást, mint szavazattal bírók.

A faklyás-menet.

Esti 10 órákor gilyut az égbolt hosszan elnyúló faklyavilág mindegyre nagyobodó tüzöltől. A mit eddig nem tapasztaltunk, oly férfiak ragadtak faklyát kezükbe, a kik soha semmiféle demonstrációban részt nem vettek, s a kiket csupán az ellenzéki ügy iránti odaadó lelkesedés birt reá, hogy most más az egyszer kivételkép tüntessenek s bebizonyítsák a kételkedőknek, hogy Zomborban van a ellenzék.

De oly imponáló faklyás-menet, milyen a késő esti órákban megalakult, Zomborban eddig nem volt látható.

A ki némi fogalmat akar magának alkotni a menet nagyságáról, az képzelje el magának a „Vadászkürt”-szállóból kiinduló menetet a mint végig haladt az Erzsébet-köruton kettős sorban elő a lampionokat vívó polgárok s a zenekar, — mely már-már bekanyarodott a megyei palota felé vezető utcába, mialatt uszálya még mindig faklya-gyujtásával volt elfoglalva, s mint egy végtelen gombolyag egyre oldotta le magából a faklyás-menet kettős fonálát.

Egy lángtenger volt az, mely besugározta a holdvilágtalan éjszakát s nagpi fényt árasztott a város azon utcáira, melyeken elvonult.

Midőn a menet a megyei palota elé érkezett, melynek sötét ablakából kíváncsi fejek meredeztek fölé, kétszeres erővel harsogtak föl az éljenek, melyek részint gr. Apponyit, részint Szemző Istvánt illették.

Lehetetlen volt az e helyt különösen harsogó s egymást követő éljenekből a megyei palota lakói iránti rendkívüli antipathia élénk nyilvánulását nem észlelni s mintegy kivánsni a sorok közül, hogy a tüntetés sikerében részt követel magának a város élén álló egységesegek rendkívüli népszerűsége.

A menet Szemző István lakásához közeledve, ismét zajosabban kezdett eljenezni s megérkezvén a teljes fényben uszó urilak előtt, pompás rendben alkotta meg azt a eszoporoztat, mely a helyzet-hez legalmasabbnak jelentkezett. S akkor megzeredtek a hívó éljenések, melyek addig mag nem szüntek, míg gr. Apponyi Albert az ablaknál meg nem jelent.

De az éljenek még ekkor sem csillapultak, mert a nép azt akarta, hogy Apponyi jelenjék meg körében, hogy egészen övé legyen s láthassa egész alakját, melyet imadással hódolattal vett körül.

Apponyi gr. engedett a közönségnek s rövid idő múlva Horánszky Nándor, Vesztér Imre, Linder György és Olay Lajos kíséretében a nép körében megjelent, a midőn is dr. Donoszló Vilmos a következő talpraesett beszéddel üdvözölte:

Méltóságos gróf Ur!

Zombor szab. kir. város ellenzéki polgárai mely tiszteletüknek, hódolatkuknak és méltóságos hazafiás eszmeivel való tántoríthatlan ragaszkodásuknak akarnak kifejezést adni, midőn e fáklyák világánál méltóságod előtt megjelennek. Legyen üdvözölve, mint a „nemzeti párt” vezére e város falai között!

Az alkotmányos aera 24. évében, a megnyírbált köz- és magán szabadság annyira süllyedt ez országban, hogy a súlyos terhekkel megterheltek népek csak egy joga maradt meg: a panasz.

A „szabadelvesség” ezégre alatt összeállt érdekszövetkezet, mely a nemzet nevében bitorolja a kormányhatalmat, életfenntartásért városunkban is minden jogot lábba tiport, nem rettentve vissza semmi eszköztől, hogy hatalmát kiterjeszkölje.

A komoly, becsületos munka, a nyílt igaz szót kimondása, a független gondolkodás, nálunk mind oly tulajdonok, melyeknek árán el lehet veszíteni a rokonszenvet, az előrehaladást, sőt kezéskára lehet tenni a mindennapi kenyeret is, ha az a hatalom tényezőinek uralmi érdekeivel ellenkezésbe jó. Míg a szolgáló alázatosság, a vak engedelmség, a meghunyászkodás és mézdes behizogás az anyagi előnyök minden nemére kvalifikatot és jogzimit adnak.

De nem festem tovább e sivar, hazafiás bánatának képét. Jól ismertek azok méltóságod előtt. Hisz szentanun vagyunk azon titáni harezoknak, azon önfeláldozó tusáknak, melyeket méltóságod, mint a magyar parlament díszé, a nemzet büszkesége e nemzetért, a nemzeti eszme megvalósításáért ezen érdektendzser ellen folytát.

A villám dörgeése Zomborba is — Bácsmegeye szivébe is — elhat és felrágja a lenyűgött polgárokat!

Nem halt meg e város polgáiraiban a férfias önérték, az önálló gondolkodás, a független meggyőződés, hogy ne tudnák megérteni, hogy ne tudnák külsőleg is kifejezni, hogy ne tudnák ünnepegni azon percekét, melyeket méltóságod körünkben tölt, — hogy ne tudnák lelkesedni, midőn színör-színre láthatjuk a magasztos nemzeti eszme megtestesült ideálját: gróf Apponyi Albertet!

Legyen üdvözölve Méltóságod mégegyszer e város ellenzéki polgáraitól azon biztosítással, hogy a jászberényi kürt szózata nem hangzott el nyomtalanul a pusztá legében, e város falai ezerszeres viszhangot adnak ré: Éljen a „nemzeti párt” és sokáig éljen annak zászlóvivője gróf Apponyi Albert! Éljen!! Éljen!!!

E magvas szónoklatot, mely hével folyt le a széknek ajkairól, s nem téveszté el gyújtó hatását a közönségre, időnként zajos „ugy van!” — „helyes!” — „igaz van!” — kiáltások szakították meg, s befejezése után megérdemelt óvatókk követték.

Gr. Apponyi beszéde.

Azután Apponyi Albert gróf szólal föl:

Meglepetését fejezi ki azon nagyszerű tünemény felett, melylyel őt a város polgársága fogadja. O — ugymond — csak néhány barátjával való bizalmas értekezés ezáltal jött ide, hogy a szervezkedést előkészítse és ime a közönség spontán lelkesedése áttört ezeket a korlátokat és a népek ezrei már az előkészítés stádiumában is osztokodni kívánnak. Honnan ez a lelkesedés, midőn annak nyilvánulása nemcsak haszonnal nem, hanem az üldözöttes bízzos kifárasztással van összekötve s midőn a multnak tapasztalatai éppen e megyében zászlónak kevés sikerét mutatják fel. És mégis annyi évi távollét után a közönség siet csoportosulni és zászló közé. Miért? Mert ez a zászló képviseli a nép lelkesen hála istennek soha meg nem haló érdemeit és aspiációit, a nemzet és az egyéni önérték, az egyéni és politikai szabadság érvényesülésének vágyát, mely ma csak papíron létezik, tényleg azonban e hatalom által konfiskálva van. Igenis felszabadítani akarjuk ezt a nemzetet, önön ezáltal kizárólagos szolgáltatásain visszaadni, az alkotmányos jogokat valósggá tenni, a niből egyedül fejlődhetik az erkölcsi és anyagi felvirágzás. Ezért sereglik a nép, a hol a hatalmasok nem állják utját, zászlónk köré.

Szólo reményli, hogy küzdelmeink ezuttal könyvekbe lesznek, mert bízik abban, hogy a tisztviselők fel fogják ismerni feladatukat, mely abban áll, hogy a törvény uraivának, tehát legelső sorban a törvény által biztosított népjogoknak érvényt szerezzenek; nem pedig hogy azokat elfojtsák és a kik e tekintetben kevésbé alkotmányosan gondolkodnak, sem fogják érdemesnek tartani az erőszakoskodást egy roskadozó kormány érdekében. De ha e tekintetben esaladunk; szembeszállunk a legrosszabbal is és a hatalom göggyével szembe állítjuk a polgári büszkeséget, melynek főlehrsztésére minden el fogunk kötetni.

Ebből a ezüből jutott megállapodásra a nemzeti párt a függetlenségi párttal, lojalis nyíltsággal, az elveknél kölesönösen szeretlen fenntartásával. A nemzeti párt zászlója bízunk lobog oly területeken is, hol vezegyejéjük lakosság van, mint például e megyében és képviseli a nemzeti egységet, melyet sem az állam titkos ellenségeinek fondorkodásai, sem a honpolgárok egyes kategóriáinak gyanusításai által, sem közjogilag, sem erkölcsi megfontolati nem enged. Sem a jogok, sem a kölessegek terén nem ismer a párt különbséget honpolgár és honpolgár közt, kit zászlójának meghódít, azt a magyar nemzetnek hódítja meg. Mint zászlója győzelmeinek előhírnökét, ismetetlen hálaival üdvözli a zombori polgárság lelkes tüneményét.

Leírhatatlan lelkesedést követte Apponyi gr. szavait — és hosszú ideig nem lehetett egyebet hallani „eljen” és „zívó” kiáltásoknak, melyek közül egy-egy erőteljes hang Horánszkyt kérte a szólásra, s midőn a fölhívás mind általánosabbá lön, Horánszky eleget is tett annak, a következő beszédet mondván:

Horánszky beszéde.

Azon nyilatkozatokból, — ugymond — melyek előttem elhangzottak, a panasz — vagyis nem a panasz, mert ez hozzánk

nem méltó — hanem az indignáció és a remény hangjai szállnak felénk. Indignáció a fennálló hatalmi rendszer ellen; remény ennek megváltozása és elpusztulása felett. És valóban e nyilatkozatok a helyzetnek megis felelnek, mert csak két út áll nyitva, melyen Magyarország haladhat. Az egyik a szolgálás útja, a másik a szabadság útja. A szolgálás a politikai halál, a szabadság az élet jelenté. E két út közt kell választanunk és választás a hazáját önzetlenül szerető polgárnak nem nehéz. Ma csak egy hivatalos Magyarország látunk, mely a szolgálásot előkészíti. Eza hivatalos Magyarország gyűlöli a szabadságot, de annál erősebben szövöttek az önzéssel, romlottsággal alaminzsa-rendszerrel és reszignatíóval, mert ezek elszánt szövetségek, melyekkel habozás nélkül lehet vinni Magyarországot balsors felé. Igaz, hogy a szabadság útja nehéz és küzdelmes, mert ezen az úton csak hazafiságból, önzetlenségből és tiszta erényekből lehet élni és míg az egyiknél a pályában a hatalom minden előnye, addig a másiknak jutalma eskási a becsületos öntudat. Mi a szabadság nehéz küzdelmére vállalkozunk, mert ott Magyarország számára az élet megövrük. E munkára hívjuk meg a független és önzetlen polgárokat és biztat a remény, hogy azon fáklyák fénye, melyeket önk meggyújtottak, át fog törni Bácsmegeye borús láthatárán és fényével már ma is küzdelmünk jövő diadalát világítja meg. E küzdelmez kívánok erőt és kitartást, midőn kiálom, hogy Isten tartsa és erősítse önökét.

Horánszky beszéde után a menet hoszan elhangzó éljenek közt oszlott szét.

Az intelligencia egy része még az este megjelent Szemző István házában, hogy személyesen üdvözölje a város vendégét s az éjféli órákig hallgatta azt a bűvös hangot, melynel szobbat nem jegyzett föl a mult krónikása s nem szűlhet a jövő.

Lakoma gr. Apponyi tiszteletére.

A megyei ellenzéki értekelzet befejeztével, melynek lefolyásáról lapunk vezérközében emlékeztünk meg, — a jelenlévő ország. képviselők, a kerületiek küldöttei s a helyb. ellenzéki honoratiorok hivatalosok voltak Szemző István asztalához gr. Apponyi Albert tiszteletére adott díszlakomára.

A hangulat a delélt lefolyt pártkonferencia sikerei folytán a lehető legelőkelőbb volt s a mintegy 40 tagú számláló meghívottak élénk társalgással létek körül a vendégszerető pártelők asztalán.

Mondanunk se kell, hogy ez alkalommal fölköszöntökben nem volt hiány.

Első sorban Szemző István emelt poharat fölköszöntve gróf Apponyi Albertet, mint a nemzeti párt harcedzett vezérét s annak jobb kezét Horánszky Nándort.

E fölköszöntő Apponyi gr. a következő — általunk gyorsított pohárköszöntővel felett:

Hölgyeim, Uraim!

Harcedzettnek nevezett engem tiszt. barátom, Szemző István és, ha egybő magasztaló szavait nem is fogadhatom el, ezt az egyet némileg jogosultnak ismerem el, mert másfél évtized harezai nem törték meg, valóban edzett éremet, nem esakentettek, hanem fokozták bizalmamat és reményemet. De ha valóban harcedzett vagyok, minek köszönhetem ezt? és minek neveztem azon tiszt. barátomat, kik a parlamenti küzdelmekben a kisebbség által is gyakran elérhető erkölcsi sikereket fényet nélkülözve, távol onnan, hol az egyéni ambíció kielégítést nyerhet, ott működtek, a hol a harezak csupan nehezéget, áldozatát és keserveit tapasztalhatták, és akik ennek alapjára megtörhetlen erősen állnak előtünk, újabb esztákra készen?

Ezek közt pedig első sorban áll az én tiszt. barátom és háziuram! Több mint egy évtized óta mindig együtt küzdünk és ha van, a mi bennem azt a tudatot ébreszt és fontartja, hogy helyes uton járok, ez olyan férfiaknak barátságá, milyen ő, a kirol tudom, hogy rögtön elfordulna tőlem, ha törekvésemben, a jellemtisztaság legszigorúbb követelményeitől harszajnyi eltérést is sejtethet. Ilyen férfiak ragaszkodása igazolja a politikust önomanaga előtt s edzi minden benső kétkedéssel szemben. De az én tiszt. barátom megemlékezett arról a férfiről is, a kit melán jobk kezemnek nevezett, Horánszky Nándorról. Hat én sem akarom ott egyedül életemi. Én is öszekötöttekbe akarom vele hozni azoknak a tényezőknél legfőbbiek, melyek ismét ő benne fokoztak az erkölcsi erőt. De ő e tekintetben szerenesebb, mint én. Nálam ezeket a tényezőket csak a barátság körében lehet találni: az ő oldala mellett látok egy feuköt érdemű nőt, a ki minden tekintetben osztok gondolkozásában, buditja küzdelmeim, lélesedik ideáljár. Ezzel a nővel együtt, a mi tiszt. háziasszonyunkal együtt életem Szemző István barátomat, isten adjon nekik hosszú életet és zavartalan boldogságot!

Azután Horánszky emelt poharat élteve a függetlenségi párt jelenlévő képviselőit: Olay Lajost és Szabó Lászlót. Feleletül Olay Lajos mondott talpra esett s szavából jól fölköszöntött Apponyi grófra. Utána dr. Vaally Emil kulai ügyvéd méltatta gr. Apponyi érdemét fenyves beszéden, majd Ruz György emelt poharat s ismét a pártvezér iranti törhetetlen ragaszkodás s elveiret való odaadó küzdelem nyert találo kifejezést a szépbeszédző szónok beszéjében, melyre Apponyi gr. rögtön válaszolt s Ruz György önzetlenségét emelte ki, melylyel a kula-verbázi kerületben, hol az ő jelölésére egy tekintélyes párt ohaia volt — első sorban jertte meg dr. Hadzsi János megválasztása érdekében közreműködését és támogatását.

Azután Szemző István élteve tündézeit, kik közt legelőkelőbb az ő régi jó barátai s elvtársai. Szemzőt mondott még dr. Molnar Gyula élteve a nemzeti párt jelenlévő kitünőségű Vesztér Imrét s Linder Györgyöt, s nyombar nék Vesztér Imre emelt poharat a sajtóról s annak jelenlévő képviselője dr. Molnárra. Vegül Horánszky szót élteve dr. Hadzsi János s Feruchab Józsefet, mint az értekelzetben jelöléséget vallalt elvtársakat, s kivánt nekik sikeres küzdelmet.

Már-már beesteledett, de azért a társaság még mindig vidám hangulatban maradt együtt s csak az esti órákban oszlott lassan szét.

A kormánypárt sajtója a megyei konferenciáról.

A helyi kormánypárt sajtója figyelemreméltó cikket közöl legutóbbi számában a lap élén gr. Apponyi Albert” fölírással, melyben főképp a megyei ellenzék és a megtartott pártértekezletről mondja el nézetét.

A hang és modor, mely e közleményben nyilvánul, meglepően idomos ugy, hogy az eddigiek után itélve, azt kell hinnünk, hogy a közlemény írója valahonnan a

messze távolból kéretül kölesön s informáltatott föléletesen a pártviszonyokról.

Megerősíti e hitünköt az is, hogy a tények iránt kellő respektussal viseltető ciklikró oly eseményeket vagy említtelendű, melyek a megyei ellenzék genesisét az ő föllából is más megvilágításba helyezné, mint a miyent a föléletes informálás osztályrészeül jutottat.

Igy elfeledték a cikliközével tudatni a hét év előtti események közül azt a ritka nagyjelentőségű bíró ténnyt, hogy Zomborban, a megye központjában majdnem az összes választók részvelete mellett tartott meg a „Vadászkürt” szálló emeleti termében az első pártértekelzet, mely alkalommal az ellenzéki értekelzet oly imponáló nyilvánulást nyert, hogy a kormánypártnak eszégekába se jutott jelöllet léptetni fel, s gondolni se lehetett arra, hogy Zomborban valaha a kormánypárt jelölt fog győzni.

Ez az egyik.

A másik, a miről jónak látták a tárgyiagos modorú cikliközöt nem informálni, az a körülmény, hogy az apatini kerületben, a kormánypárt 17 év n át megtartott fölélszékben, a megyei alispán szülőhelyén, egy miniszteri államtitkárral szemben az ellenzék jelöltje Szemző Gyula nem kevesebb mint 1100 szavazattöbbséggel győzött.

A harmadik tény, a mely az ellenzék megalakulása történetében fényes betűkkel van följegyezve az, hogy a hodsághí kerületben egy idegen, ismeretlen ember választatott meg nagy többséggel, szemben a megye egyik leggazdagabb, legbefolyásosabb családjának fiával, a ki igen sok pénzt elszort hiába.

S negyedszer a kula-verbázi kerületet is ellenzéki lobogó alatt vette meg a renegtáttá lett Pulszky Ferencz Kármán ellen. A ki a tényeket figyelmen kívül nem hagyja, az tiszta képet fog magának alkotni azon kulissza mögötti visszaélésekről, melyeknek miatta az ellenzék Bácsmegeyében a jelzett diadalok után vereséget szenvedett.

De hagyjuk a multat!

A szellemes cikliköz is áttér a jelenre s beismeri — merev életben azokkal a cikliközökkel, melyek ama lap fölélyét eddig elfoglalták, hogy van itt e megyében egyszer-öt évben ellenzék.

Elv nélküli, „föispánnak, hol köszönő, hol nem köszönő” ellenzék.

Itt aztán kedélyessé válik a különben váltig objektív hang s a kuklipraedikáció naivításával mond lezékét az ellenzéknek az ő nagy búncíró, melyeket csak jöző mosoly kíséretében lehet tudomásul vennünk.

Mi is hát a szemrehányás a „föispánnak hol köszönés, hol nem köszönés”-en kívül?

Mert a nem-köszönés sebeit behegyesztjük mi azzal, hogy kiadjuk a mot d'ordret: föispánnak ezentul minden ellenzéki ember közzönni tartozik.

De az a nagyobbik bűni, hogy a megyei ellenzék a megyei-s városi közgyűléseken nem iparkodik a bevallott korrupcióit irtani.

S hogy ne mondhasuk azt, mikép távolmaradásunk oka kisebbségi tudatunkban rejlik, ramutat a cikliköz Apponyi grófra, a ki „midőn egy javastat ellen az ékes-szólas egész hévével felszólt, jól tudja, hogy mégis leszavazzák őt a mamelukok.

Téhat a megyei ellenzéknek so oldja föl kölesléssége alól az a tudat, hogy ott fő- és alszobgábirák s jegyzők tömegében kisebbségben van.

„Hol vannak az ellenzék vezetői tanácskozási termekben?” kiált föl a cikliköz komolyan s önértetesen. Hat legyen a feicelét is komoly és önértetese.

Igaz, Apponyi gr. a parlamentben kisebbséges daczára is kiapadhatatlan, elesüggedetlen erővel küzd az országos korrupció ellen, s igaz, hogy a megyei ellenzék ugyanazt nem teszi a megyei közgyűléseken.

Miért?

Mert a parlament tanácskozásait egy pártalán vég-hetetlen tapintattal s kibozhatatlan beketréselt bíró cinök vezeti, a ki e minőségében a pártok fölött áll s érvényt szerez az ellenzéki meggyőződés nyilvánulásának is. Míg a megyei közgyűléseken ki az elnököl, kinek a kezében van a tanácskozási esengetyű s az a diskrezió-nális hatalom, mely a szó-elvonás s megbírságotlasi eljárás megindításában rejlik?

Annak az egyéneknek, a ki itt Bácskában — (s ez a küönbség ezen s más megyék között) éppen a korrupció esuespontja, a ki ellen a sajtó utján oly erős vádak emeltettek, a melyeknek egy tizedrészt se túrná a legutolsó falusi bíró se.

S azon egyén vezeti a tanácskozást, a ki a legelső támadó szóra fölförtyan pulyka-méreggel, arczát előnti a véreres harag azéri, hogy valaki azt a szerény kérelmet intézi hozzá, hogy végre-valahára tegyen valamint a korrupcióit tisztításra nézve.

A ki, midőn gögös érzékenységgel azt veti oda válaszul a szerény kérelemre, hogy őt figyelmeztetni nem kell, mert tudja, mi a kölesléssége, egyszermind rögtön érezteti diskrezió-nális elnöki hatalmat, mert kijelenti, hogy többé a fölszólalásnak nincs helye, ő arra az engedélyt csak jöszántából adja meg, hogy megmutassa: mikép „nem fél.”

Kisértse csak meg az ellenzék ott a közgyűlési teremben kérdőre vonni az elnököl föispánt, hogy miért nem tisztázza magát ama vadak alól, melyek ellene a sajtó utján elhangzottak?

Majd meglátná az idegen helyről kölesönkért cikliköz, hogy micsoda vésses harag lepi el a diskrezió-nális hatalmat gyakorló cinököt, hogy vonná meg a

szól a vakmerőtől, hogy vágná oda büszkén, hogy ő csak akkor vonná felelősségre azokat, a kik ellene a sajtó útján emelnek vádat, ha volna egy alázatos törvényszék, mely szigorú büntetést szabna az illetőre, ha mindjárt igazát is mondott volna.

Nem! Bácsmegyében az ellenzék tisztakezé, széplőlen jellemű vezérferfiainak nincs helye a közgyűlési teremben, a hol a legelső legelsőbb vád az elnököl főispán személyeig hat föl, a hol az mondatik a tanácskozást vezető elnökről, hogy nősülési engedélyeket pénzért árusított főjegyző korában, s erre a vádra a méltóságos ur mósósges mélyen hallgat.

Mit keresen itt az ellenzék?

Mi vár itt reá?

Lehurogatás, szó megvonás, sőt tán széksértési kereset!

Erre senkinek sincs szüksége.

E helyett sokkal célravezetőbb mindazt, a mit előszóval lehetne elmondani. Sajtó útján tenni közzé, s e részben a cikkzők aligha valódihatja mulasztással az ellenzék, mert egy évtized óta organumában a megyei korrupció minden neme kimerítő részletességgel fálaltatik föl, de ezen tíz év alatt soha a sikasztási-, lopási-, zsarolási-hivatalos hatalommal való visszaélési s egyéb hajmeresztő rádakért illetékes fortuna előtt még csak kérdőre se vonatott, a mi a leglektalánsabb bizonyítéka annak, hogy vádjai szóról-szóra valók.

Végül még csak egyet.

Azt mondja a cikkzők, hogy a konferenzia bebizonyította, „hogy elégedetlen elem nálunk is van.” Nagyon igaz van a cikkzőkkel, bizony!

De már most ezzel ellentétben bizonyítsa be a cikkzők, hogy elégedetlen elem van-e?

Igenis elégedetlenek vagyunk mi mindannyian a jelenlegi kormány-rendszerrel, de hol vannak azok, a kik meg vannak vele elégedve?

Fogjon egy olyan ritka madarat a derék és szelímes cikkző s mi biztosíthatjuk, hogy azt az állatot pénzért fogja megutathatni.

A konferenzia sikerét egyébiránt elvinni nem lehet. Három kerületet már ma meghódítottunk tekintet az ellenzék: de a többiek se hagyatnak a kormány-párt zsáknyául. Még igen nagy válságok és meglepetések várnak a kormány-párra e megyében! Csak legyen türelmük kivárni az események egymás-utánját.

Megyei s helyi hírek.

*** Kormánypárti kiesinylés.** Vettük az alábbi sorokat: „Igen tisztelt szerkesztő úr! Engedje meg, igen tisztelt szerkesztő úr, hogy az igazság érdekében a „Bácska” nek- leg- utóbbi számban hozott Apponyi Albert gróf fogadtatására vonatkozó cikkében foglalt nyilvánosságok helyrehozta az ott elkövetett száztandekos rosszakaratú rágalmaszások és kiesinylések igazi értékére redukálja. Nem állaz, hogy csak 36 választópolgár lett volna jelen Apponyi Albert gróf fogadtatásán, valamint valótlan az is, hogy csak 36 választópolgár vett volna részt a faklyámenetben. Ha csak 230 választópolgár volt jelen a fogadtatásnál és vett részt a faklyámenetben, az bizonyára abban leli indokát, hogy számos ellenzék érzelmi polgár: hivatalnok, iparos és kereskedő a kormány-pártbeli megyei főurak ügy hivatalban, mint magánuton követendő üldözéseitől tartva és látva azt, hogy spitzlik veszik körül, a kik a nevekét irkálták föl, a minek következményétől megriadtak, mert nem tudtak, hogy mire ezel az a proscriptio, jonak láttak ez alkalommal a tuncstétől tavol maradni. De ezért ezek is résztvettek, habár nem is tényleg, de lelkileg és szellemileg a tuncstetésben nem egyszer hallatszott egy-egy »Ejnye azok ajkairol, a kikre, ha megúdnak azt a megyebeliek, rázudítanak összes haragjukat. Testestul-lektestul jelen volt szantalan olyan, a ki hozzájárult a part vezére és annak elvei mellett fényes tuncstetés, a mely part majdan hivatalba lesz egy nyomorult clique uralmának végett vetni, Részt vett ebben a tuncstetésben és óvazióban sok megyei hivatalnok is, köztük mi is, számos iparos és kereskedő, a kiknek még tartaniuk kell a kormány-párttól, de a kik szilárdan allanak az ellenzék ügye mellett, a kik tantorithatlan hivi a nemzeti partnak s a kik, ha eljő a tett ideje, ha majd választanunk kell egy az aliberalizmus rongyaival taktart eljelen mameluk és egy a haza és a nép jogait védő ellenzék képviselői közt, bizonyára szoval és tettel is a nemzeti part ügyének diadala juthatásat fogjuk előmozdítani. »A magyarok Istene...! Több ellenzék érzelmi megyei tisztviselő és városi választópolgár.

*** Kinevezés.** A zombori kir. törvényszék elnöke a vezetése alatt álló törvényszékhez irászkértélv Auth György zombori városi számtiszt nevezte ki.

*** Gróf Apponyi Albert és a Reform-naptár.** A „Reform-naptár”-nak gróf Apponyi Albertre vonatkozó közlemény bevezető sorai következőképen hangznak: „A mersékel ellenzék vezérének múltja s különösen pedig jövője ly nagy terjedelmű, hogy egy kalendáriumnak szük kereteibe nem foglalható, s bar a kalendáriumnak rend szerint szoktak jóslással is foglalkozni, mi nem merünk semmiféle jóslásokba bocsátkozni az iránt, hogy Apponyi mikor és melyik miniszteri bársony-zsékbe fog állni, mert hogy ez csak idő kérdése, azt politikai ellenfelei is elismerik, mert elismerik fényes tehetségét. A hol, mint a Reform-naptárban, a melynek szerkesztője a kormány-párt tagja, ily objektive szólnak az ellenzék egyik vezéréről, ott aztán csakugyan jogos, ha a szerkesztő bármi melegen ir saját pártjának tagjairól.

*** Pályázat.** A szegedi kir. ítélőtábla elnöke pályázatot hirdet 360 ft. esetleg 500 ft-tal díjazandó 5 joggyakorokni alásra, és pedig a nagybecsereki, szabadtaki és zombori törvényszékeknél, egy a makói és a zombori járásbírósnál úresdesben lévő állásokra.

*** Bírósági kinevezés.** A király dr. Molnár Jakó nagykiszvári gyakorló ügyvédet az 1886. évi XXIX. törvények értelmében bírósági székhelyhez nem kötött bírák és albírák létszámba albíróvá kinevezte.

*** Az ujonczosás eredményei** az idén egy a közös hadsereg, a mint a honvédség szempontjából sokkal kedvezőbbek voltak, mint a legutóbbi éveknél bármelyikében. Ezen eredmények, mint értesülünk, a közös hadseregnél a megelőző évekből fennmaradt hátraleköt jelentékenyen megapaszították, a honvédségnél pedig abban nyilatkoznak, hogy az ujonczutalék nem 12,000, mint a mekorának előzetesen számították, hanem 16,000 főre emelkedett.

*** A roncsoló toroklob.** Ujvidéken is szedi áldozatait. A mint nekünk írják, Ujvidék sz. kir. városi tanácsa a napokban elrendelete, hogy az ottani összes népisoklak 5-6 hétig kezdve 14 napra a ragályos betegség nagymérvű terjedése miatt bezárassanak.

*** Csantavér** község távirat-hivatal felállításáért folya-modott.

*** Öngyilkosság.** Miloszavlyevits Milan, moholyi jómódú lakos okt. 27-én ismeretlen okból a kutjába ugrott s mire ráakadtak, már halva volt.

*** A műzsa vonzama** Goldstein Ida és Varga Teréz szolnoki leányoknak, kik még alig töltötték be 15 éves életkorukat, annyira megdetszett a — szinészt, hogy ott hagyták a szülői hazát és Bajára jöttek a szintársulattal. Anyjuknak azonban — úgy látszik — nincsen annyi érzéke a művészet iránt, mert tavirai uton megkeresték a bajai rendőrkapitányi hivatalt, hogy regényes hajlamú leányukat kuldjé haza Szolnokra.

*** Ó-Becse** községülése a r. kath. és g. kel. hitközségeknek szegény iskolás gyermekek felruházására évenként kintaványozni szokot 100—100 ft. segélyt 200—200 ft-ira emelte arévből, hogy a szegény gyermekek tanszerüket is kapjanak.

*** Lányrablás.** Szinte a vértelen fészék a szerb népnek, hogy olykor valami vadregényes hírt adjon magáról. Bacsfeldváron, mint onnan értesítünk, lányrablás esete tarja igazolban a községet. A szép Petrovics Ida az áldozat, akinek a bajai elcsavartat Krutyajez Milan fejte. A szerelmi utónjárások, vallomások, erdemnyetlenek maradtak s a jó Milan gyerek, nem bírva uralkodni szive érzelmein, úgy tett, mint a régi szerb hősök, akikről anyai dana témád nyaranta holdfényes estéken a lányok ajkán. Kileste a szép Petrovics Idát este, mikor magányosan ment hazatelle, megkötözte és a kocsijába tette. Azután a lovák köze vagott s elmenekült a tanújárja a zsákmannyal. Egy évig napig ott volt nála a lány, a kit a szülei hiába kerestek mindenütt. Végre azután jelentést tettek a esendőségnek, amely Ida leányzót megtalálta. A lányrablót elfogták s átadták a bíróságnak.

*** A kereskedelmi miniszter** — értesülések szerint — az országos várnügyi tanácsot esütörök delutánra fontos ülésere hívta meg.

*** A görög nyelv a gimnáziumokban.** A közoktatásügyi miniszter előadta a képviselőház pénzügyi bizottságának napokban tartott ülésén, hogy a folyó tanev során jelentékenyen megapaszodott gimnáziumaikban azon növendékek száma, kik a görög nyelvet helyett a törvény szerint annak pótlására szolgáló tantárgyakat hallgatják. Mig a mult tanevben a miniszteriumnak alárendelt gimnáziumokban az ottidő osztályba lepett tanulók közül 36% iratkozott be a pótló tantárgyra, a folyó tanevben már 49%-ra emelkedett e szám. A többi gimnáziumokban, melylyel egy részénél még életbe sincs lépetteve a rendezés, a mult tanevben e 26%-nyi volt, az idén pedig 35%-ra megy a pótló tantárgyakra jelentkezők száma. Az emelkedés tehát a mult tanevől a jelenlegire a gimnáziumok első csoportjánál 13, a másodiknál 9%.

*** Állattenyésztési pályázat.** Az országos magyar gazdasági egyesület új hivatalos lapja, »Köztelek» szerkesztésébe pályázatot írt ki a gazdasági haszon-állatok tenyésztésének bármely ágáról a földön gyakorlati cikkre. A pályadíj 100 frank, mely időközönként ismétlődve fog különböző gazdasági kérdése megvitatására kiírni. Az állattenyésztési pályá munkák f. évi november hó 20-ig küldendők a »Köztelek» szerkesztőségébe, Budapestre.

*** Witz Mór és társa** szarvasmarha és juhborzományi üzletének vásári jelentése. Felhajtás: magyar ökor 608 drb. magyar tehén 973 drb. szerb ökor 1250 drb. bivaly 128 drb. bika 65 drb. összesen 3024 Elkel: magyar ökor jobb minőségű 25—31 ftig, magyar ökor közép minőségű 22—24 ftig, magyar tehén 20—26 ftig, szerb ökor 20—33 ftig, bivaly 18—23 ftig. A meglehetősen szamban megjelent idegen vevők és a kisebb felhajtás következtében az arak jobb vétel mellett a multheteki emelkedtek. Tisztelettel Witz Mór és társa.

NYILTTÉR.)*

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A „Bácska” 84. számában „Egy házasság története” cím alatt a napi hírek között a „Bolond Istók”-ba is melő helyet érdemlő „Bolondgomba” látott napvilágot.

Manojlovits Zsófia és Gross Hermann megszerették egymást Isten és ember előtt (!) esakhogy egymás törvényének értelmében nem lehettek, mert míg a leány egy sz-tamási családnak a gyermeke, addig a férfi ó-testamentumbeli őseinek a hitét valja. (Pompás perifrázis! Patent érdemel!) És mert utóbbi nem akart áttérni a gör. kel. hitre, hát előbbinek kellett utóbbinak a hitét követnie. Igen ám, de mikor törvényünk nem engedik meg a zsidóhitre való áttérést. Kimentek hát Bécsbe, ott a leány áttért a zsidó vallásra és nemskára rá meg is esküdtek ugyanott a zsinagógában. Ausztriában tehát törvényes házasság léptek. Időközben gyermekük is született, a ki ugyanecek Bécsben szabályszerűen anyakönyveteltet is, tehát törvényes gyermek. Azonban az új család visszaköltözött Magyarországra, Szt.-Tamásra. Milyelt tehát itt letelepedtek, újra a nőnek zsidó vallásra való áttérése érvénytelen lett, ugyszintén a házasságuk is, a gyermekük meg törvénytelen, mert a törvényének szerint a zsidó hitre való áttérés, — habár a külföldön érvényesen is — ugyszintén a zsidóval kötött házasság, — habár a külföldi törvények szerint érvényesen jött is létre — ha ismét visszatérnek és magyar állampolgárok lesznek, érvénytelen, semmis lesz. Az utazgatás, áttérés, házasságkötés stb. viszontagsága után tehát megint ott vannak, a hol a mádi zsidó. — De ráadásul a kis Grossz gyermek itthon sem megkereszteltve nincsen, sem szabályszerűen anyakönyvelve. Magyarországon tehát törvénytelen és mint ilyen az anyja vallását tartozik követni, a kinek meg a zsidóhitre való áttérése szintén érvénytelen; tehát a gyermek a gör. kel. vallásra keresztelendő, s törvénytelennek jogyzendő is. Brankovits patriárka a kis gyermek ügyében tegnapelőtt át is irt az alispáni hivatalhoz az iránt, hogy valamiképp hasonló oda a vármegye, hogy a gyermek a törvény szerint is kereszteltessek meg, természetesen, mint gör. vallású, »hajadon» anyjának törvénytelen gyermeke.

Mielőtt a „Bácska” ezen mádi zsidós újdonságára érdemileg válaszolnék, engedje meg a tek. szerkesztő ur az igazság érdekében egyrészlő, másrészlő pedig magam és nóm igazolásul a tényállást röviden előadnom:

Igaz ugyan, hogy én Manojlovits Zsófia sz-tamási gör. kel. vallású hajadont megszerettem és őt nőül is vettem, de hogy ez miként történt, azt a „Bácska”, még ha az összes jogtudomány a

his újában van is, még ha az egész pósta rendelkezésére áll is, nem tudja kiszimatolni és nagyon, de nagyon összeapanesolva találta föl.

A doloy így történt: Manojlovits Zsófia sz-tamási születésű és illetőségű hajadon, mint nagykörösített magyar alattvaló a belügyminiszter által a magyar állampolgári kötelekből elbocsátatván, osztrák alattvaló lett. Az erről szóló és kezéim között lévő okirat így hangzik:

K. k. n. 5. Stathalterei Z. 55019.

Nachdem Sie sich mit der Urkunde über Ihre Entlassung aus dem ungarischen Staatsverbande ausgewiesen haben, wird Ihnen nunmehr mit Beziehung auf das Decret vom 30. Juli 1890 Z. 46977 die österreichische Staatsbürgerschaft verliehen. Sie werden demnach aufgefordert, sich behufs Ablegung des Staatsbürgeredes bei der k. k. Bezirkshauptmannschaft Gr.-Einzersdorf, welche dessen Abnahme unter Einem ermächtigt wird, zu melden, und die erfolgte Eidablegung sich auf diesem Decrete bestätigen zu lassen. — Die Gesuchsbeilagen, mit Ausnahme der h. o. zurückbehaltene Entlassungsurkunde, erhalten sie im Anschlusse zurück.

Wien, am 6. September 1890.

Der k. k. Stadthalteri-Rath.

Kitűnik ebből, hogy nóm az osztrák állampolgárságot szabályszerűen megnyertem, és mitűn az eskűt, mint osztrák állampolgár lettem, áttért saját hazája törvényei szerint a zsidóhitre.

En magyar állampolgári jogomról soha le nem mondtam, de nem is szándékoztam, annál kevésbé igyekeztem osztrák alattvaló lenni. Hanem igenis mint magyar állampolgár jegyeztem el az osztrák alatt valóvá lett és a zsidó vallásra tért Manojlovits Zsófiát, egybekelésűk a budai ir. imaházban történt, amin az a budai rabbiáságnak 1890-ik évi november hó 3-án 609. sz. alatt kiállított és szintén kezéim között lévő esketési anyakönyvi kivonat bizonyítja.

Nem áll tehát, hogy mi mindketten kimentünk Bécsbe, valamint az sem, hogy nemskára rá ugyanott a zsinagógában meg- esküdünk.

Házasság, hogy ott időközben gyermekünk született, aki ugyanecek Bécsben anyakönyveteltet. De igenis tény, hogy Magyarország fővárosában keltünk egybe törvényesen és Szt.-Tamásos gyermekünk is született, aki Bics-Földváron a kerületi ir. anyakönyvi hivatalnak pontosan bejelentett és ott idézett esketési le- velünk elmulatása után szabályszerűen anyakönyveteltet is, akinek ugyan már — fájdalom — nincs szüksége sem a »törvényes» — sem a patriárka ó szentesége által imputált »törvénytelen» jelzőkre, mert . . . legyen könnyű neki a föld, mint a »Bácska»-nak» a rágalmasz.

Kérdem tehát most már a tek. szerkesztő urat: szabad-e egy magyar állampolgárról egy osztrák leányt nőül venni? Ha szabad és ha az egybekelés a törvényes formák szigorú betartása mellett eszközöltetik: törvénytelen-e az ily házasságból származott gyermeke?

Engedje meg a tek. szerkesztő ur, hogy a „Bácska” jogász szerkesztőjének még egy miniszteri döntéy is emlékeztetésre hozzak, akkor tán befogja látni, hogy mily badarságok ir össze- vezetés lapjába, midőn azt mondja, hogy házasságom érvénytelen, nóm áttérés semmis és gyermekem természetesen, mint gör. kel. vallású »hajadon» anyjának törvénytelen gyermeke.

Vallás- és közoktatási magyar királyi miniszter 12540. sz. Vasvármegyei közönségnek! Pohl Jakob szombathelyi lakosnak Spiegler Juliával az ir. ritus szerint kötni szándékoló házassági ügyében a megye alispánjának az 1889-ik évi november hó 22-én 31127/890. sz. a. kelt jelentésével bemutatott iratokat, valamint Pohl Jakabnak két rendbeli sürgető kérvényét idezartan a következő megjegyzésem mellett küldöm meg a vármegye közönségének megfelelő további eljárás végett: A mellékelt anyakönyvi kivonattól és munkakönyvből kitetszik, hogy Pohl Jakob akkor, midőn 1877. évi szeptember hó 6-án Bécsben zsidó vallásra áttért hazatérésnél fogva is osztrák állampolgár volt és mint ilyen, saját hazai törvényei szerint a zsidó vallásra át is térhetett. Azon további kérdésnek nyomozásába, hogy Pohl Jakob 13 év óta Magyarországon tartózkodása következtében a magyar állampolgárságot elnyerte-e vagy nem, nem bocsátkozom, mert ha még magyar állampolgárrá lett is, illyenné már mint zsidó lett; zsidó vallásu pedig zsidó vallással kétségtelenül köthetvén a zsidó ritus szerint érvényes házasságot; nem forog fenn akadály az ellen, hogy Stier József szombathelyi rabbi Pohl Jakabot Spiegler Juliával a zsidó vallás szertartásai szerint egybeadhassa. Budapest 1890. március hó 18-án. A miniszter megbízásából Gömöri Oszkár s. k. miniszteri tanácsos.

Ime tehát — egy osztrák alattvaló Bécsben zsidó vallásra tér, Magyarországon nősül és a belügyminiszter úr ó nagyméltósága még azt sem kutatja, hogy a magyar állampolgárságot elnyerte-e, mert ha még magyar állampolgárrá lett is, illyenné már mint zsidó lett.

Es mi történt az én nőmmel? Osztrák alattvaló lett, áttért a zsidó hitre és ezután egy magyar állampolgárhoz ment nőül, mely lépése által természetesen újra magyar alattvaló lett, mert azt csak megengedő a böles „Bácska”, hogy a nő a férj illetőségét követi? A belügyminiszter pedig csak nem fogja meghazudolni? Tehát tisztelt „Bácska” néni, ki van ott, ahol a mádi zsidó?

Szt. Tamás 1891. november hó 2-án,

Kiváló tisztelettel
Gross Hermann.

SZERB SZINHÁZ.

Szerdán november hó 4-én nem volt előadás.

Csütörtök, november hó 5-én Schweizer J. K. 4 felvonásos vígjátéka: »Járványos» került színrre, melynek előadása fényesen sikerült. A szerepfelosztás szerencsés kezekre volt; Milojevics (Gerlicz), Dimitrijevicz (Szeldenek Alfréd), Milojevics (Romberg Minna) és Proticné (Erna) kitűnően játszottak. Topolavits úrnak ma nagyobb szerep jutott, mint máskor (Romberg örnagyot adta) s bebizonyította, hogy tehetségés színész. Petrovics és Todostis urak szintén jelesen oldották meg feladatukat.

*) E rovat alatt közöltékert nem vállal felelősséget a szerk.

A karlsbadi vízzel végzett kurák alatt, valamint utókúra gyanánt, ugy ezen víz, valamint egyéb asvány vizek használata után: a

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER

legújabb érvényes
SAVANYU-KUR

Jelenleg már általánosan van alkalmazásban. Reudens (de thermis, Carlsbadensis tractatus) ugy nyilatkozik, hogy a Giesshübler savanyukut Karlsbad dicsőfőző szolgálat, hogy e hely forrásainak gyógyhatását fokozza. Loschner udvari tanácsos monográfiaja Giesshüb Puchsteinről.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

H I R D E T É S E K.

Varrásban és a legújabb modorú

francia szabászatban,

előnyös feltételek mellett, tökéletes kiképzést nyerhetni,

— vidékiek is teljes ellátásban is részesülhetnek. —
úgyisint mindennemű

női-ruha készitést

elofogd:

Özy. Pethő, mérnökne,

apatini-utca 666 hrsz.

1892. évi
októ. 8. napján

Arverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Klemen Mária zombori lakos végrehajtónak Kolárits Milan zombori lakos végrehajtást szenvedő elleni 100 forint kötelezettség és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék és kir. járásbírósg területén lévő Zomborban és határában fekvő a zombori 3407. sz. telken Kolárits Milan tulajdonul bejegyzett s A 71 s. szám alatt foglalt (4141—4143) hr. s. 355 ó. i. számú házra és bertelekre 790 forintban, az ugyanott 9 sorszám alatt foglalt 22308 b. hrsz. 1 hold 1153 ¹/₂ □-ól számtóra 721 forintban ezen megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1891. évi december hó 1-8 napján délután 3 órakor zombori kir. törvényszék területén lévő a Kerynyaja téren a megállapított nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is eladatni fognak.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt övadek-kepes értékpapírban a kiküldötti kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban 1891. évi szeptember hó 26 napján.
A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter
kir. trszki bíró.

1892. évi
októ. 8. napján

Arverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Baes-Bodrogh megye arva-penzitára végrehajtónak Titjung Jakab kernyaji lakos végrehajtást szenvedő elleni 479 forint 35 kr. kötelezettség és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő a Kerynyaja téren a kernyaji 418. sz. telken foglalt s Titjung Jakab nevére álló A I. 780—781 hr. s. 419 ósz. házra és bertelekre 385 forint utójánlati összegben, mint ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1891. évi december hó 19-ik napján délelőtt 10 órakor Kernyaja község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról eladatni nem fog.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 80 forintot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt övadek-kepes értékpapírban a kiküldötti kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban 1891. évi október hó 22-ik napján.
A zombori kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. trszki bíró.

Teringettét bajtárs, önnék mindig oly gyönyörű tiszta az uniformisa, ön sok pénzt vaghat a szoba fejéhez.
Oh! Ellenkezőleg! ezelőtt igen! — Most

Benzolinár-t
hozatok, mellyel inasom uniformisomat gyönyörűen kitisztítja és mellette megköllszális öszzegeket takarítok meg.
BENZOLINAR??
mondja ön, miféle portéka az?

BENZOLINAR

törv. védve elváltoit minden foltot, bársony-, selyempozstóbtól stb. annélkül, hogy a szövetben, vagy a színben valami kárt okozna, tisztít

uniformis-hajtókat

aranyat, elefantontól stb. stb., egy haztartásban sem szabad ennek hiányoznia.

„BENZOLINAR“

kapható a legtöbb vegyes-kereskedésben stb., 60 kr. egy nagy tveggel.

Chem. gyár ROLOFF VILMOS LIPOSE.

Az osztrák-magyar monarchia egyedüli főráktórosa:

REINER FERENCZ és LIPOT

Gőzgyártó-vegyeskereskedés

Budapest, Király-utca 4. sz.

Igazi

orvosi malaga kivonat,

a klostereburgi bor-vizsgáló intézet véleménye szerint

kitünő, igazi MALAGA,

mely páratlan erősítő szer, különösen gyengélkedők, betegek, gyöngyűlőfélben levők, gyermekek számára, továbbá:

vérszegénység és gyomorbetegség
ellen kitünő hatása.

¹/₂ eredeti üvegekben

VINADOR

spanyol nagy borkereskedő ezég védjegye mellett Bécsben, Hamburgban; továbbá különféle külföldi igen finom borok eredeti üvegekben s az eredeti árak mellett kaphatók

Zomborban a következő uraknál:

- Czvetkovits K.** vegyeskereskedő
- Mayer és Thum** „Elefánt szálloda”
- Horrátovits Stipó** vendéglős
- Bikár M. Pál** „vadászkiirt szálloda.”
- Weber Mihály** „vadászkiirt szálloda.”

Vinador jegyre, valamint a törvényileg védett védjegyre tessék kérem ügyelni, mert csak is így lehet az abszolút hamisítatlan jószágért kezkeskedni.

Ruhadiszkekben meglepő valaszték

Bekövetkezett időnyre van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmébe következő árakat ajánlani:

Nők számára:

- Tricot derekak, legújabb facon.
- Chenilla és Berliner kendők.
- Jäger és gyapju alsó ruhák.
- Joupan (alsó szoknya).
- Harisnyak, Jäger és Berliner.

Gyermekeknek:

- Berliner és Tricot ruhák.
- Kabatkák.
- Harisnyak alsó ruhák.

Uraknak:

- Jäger-íngék, nadrágok, valódi gyártmány.
- Harisnyak, kaskotók, térdvédők.
- Posztó és bőr kamaschni.
- Vadász harisnya, keztyű.
- Fehérmű, nyakkendő, mindig a legújabb.
- Vidéki megrendelések pontosan. Tisztelettel

ENGEL,

az „angyalhoz” az „Elefánt” szállóval szemben.

Alkalmi ajándékok

Amerikába.
Menetjegyek
a németalföldi-amerikai
gőzhajózási-társaság.
I. Kolowratring 9.
IV. Weyringergasse 7a
Bécs.

Arjegyzékek és tudósítások gyorsan és díjtalanul.
**Legrövidebb, leggyorsabb
legolcsóbb utazás.**

SARG Glycerin-spezialitások.

Sarg F. A. általi feltalálások és lelekedő-be hozatalok óta O Felsége a királyné és a legfelsőbb udvari tanácsok által, továbbá a legfelsőbb udvari tanácsok által stb. stb. Thomas bécsi udvari főorvos, Meister által Gothaben stb. Glycerin-szappan papíron, tokokban, deszkákban és szelencékben. Kéz-Glycerin-szappan cartonokban — Folyékony Glycerin-szappan üvegekben. — Teálfolt-Carbol-Glycerin-szappan — Eucalyptus-Glycerin-szappan, Glycerin-lasztel. (halmozható szer) — Chinin-Glycerin-Pomádé. — Glycerin-Crème — Toklette-Glycerin stb. stb.

Kalodont egészségügyi hatóságilag megvizsgált Glycerin-fog-Crém.

Sarg F. A. fia és társa, 6. B. út. 10. szám alatti Bécsben.

Kapható gyógyszereszek s Hátszerpárnsoknál. Zombori főráktár Hegedűs József gyógyszerésznél.

1 darab ára 35 krajczár

MINDENKÉNT KAPHATÓ: 17. KÉNYNYE ÉRTELMI

CHOCOLAT
SUCHARD
NEUCHÂTEL (SCHWEIZ)
CACAO

LEGÍNOMABB MINŐSÉG
KÖNNYEN OLDHATÓ KAKAO

SZARVATY
LABDACSKOK.

Ezen labdacskok mind a tekintetben használó praeparatumok elő léteződik, mert mindannyi karos alkatrészekből mentek a legnagyobb esélyenél használnak hasbetegségnek, mert vértisztító hatásuk nincs gyógyszer, mely könnyebben s a mellet teljesen ártalmatlanul

hasrekedést

a legtöbb betegség ezen bizonyos forrásteltávolítja. Csukorítottaguk miatt még his gyermekek is szivesen veszik be. E labdacskoknál Pitha tanár, udvari tanácsos igen hízoló bizonyítványt állított ki.
Egy doboz ára 15 labdacskal, 15 kr. egy tekercs, 8 doboznak, 120 labdacskal, 1 ft.

Figyelmeztetés!

Oly doboz, melyen e czégnév: Apotheke zum heiligen Leopold nem áll, s mely hatályon védjegyüknek nem viseli, az utánzat, melynek megvételel a közönség figyelméztetik.

Jól megfigyelendő a doboz, nehegy rossz, hatástalan vagy éppen kártékony praeparatumot kapjon az ember. Kizérőlag

Erzsébet-labdacsok kérendők; ezek használati utasítással s a fenti aláírással vannak ellátva.
2-24 Főráktár: Bécs, NEUSTEN FR. gyógyszerkertára „a szt. Lipóthoz” a Planken és Spiegelgasse sarkán. — Kapható: Zomborban Saly Antalnál.